

Jak kupić bilet w starej cenie?

s. 3

Maraton gier planszowych? Podróż
kulinarna? A może Sylwester Życia?

s. 8-9

**Radni uchwalili nowy
budżet Wrocławia
na rok 2021**

/s. 4

**Trasa Autobusowo-
Tramwajowa rośnie
z każdym dniem**

/s. 6

**Stary wysłużony
ogórek zostanie
superautobusem**

/s. 11

Od Prezydenta

Szanowni Państwo,

proszę pozwolić, że opowiem dwie historie. Dzieli je od siebie mniej niż tydzień.

Rada Miejska Wrocławia uchwaliła budżet na 2021 r. Uchwaliła go stosunkiem głosów 28:9, a w głosowaniu zyskał on poparcie przedstawicieli wszystkich klubów zasiadających w Radzie. Z przykrością odnotowuję, że trzech radnych klubu Prawa i Sprawiedliwości zostało zeń wyrzuconych chwilę po tym, gdy ten budżet parli.

Z równą przykrością wspominam próby politycznych utarczek na kilka tygodni przed uchwaleniem budżetu. W czasie, gdy siły nas wszystkich powinny być skupione na wyprawieniu Wrocławia z okołopandemicznego kryzysu, każda taka polityczna gra niepotrzebnie wprowadza ferment w życie mieszkańców miasta, każąc im przypuszczać, że nie zajmujemy się tym, co najważniejsze. Mnie taka polityka nie interesuje.

Pierwsza sprawa

Dlatego już teraz zaproponowałem wszystkim radnym zainteresowanym wspólną pracę na rzecz Wrocławia powołanie prezydenckiego Klubu Radnych. Myślę, że zyska poparcie różnych środowisk. Bardzo mi na tym zależy. Wrocław zamieszkują ludzie o różnych poglądach politycznych, ale nasze miasto to wspólna sprawa nas wszystkich. Jestem gotowy współpracować z każdym, kto dobro Wrocławia stawia na pierwszym miejscu. Tak – jestem przekonany – powinniśmy myśleć jako samorządowcy.

FOT. UM WROCŁAWIA

Historia druga

Wspieramy siebie także jako samorządowcy. Mam tu na myśli inne wspólnoty – stąd Wrocław wsparł dotkniętą powodzią gminę Łañcut kwotą 200 tys. zł.

Choć środki te wydają się niewielkie w skali budżetu naszego miasta, dla mieszkańców Łañcuta były dużą pomocą. Na zaproszenie władz Łañcuta odwiedziłem ich lokalną wspólnotę. Zobaczyłem, jak efektywnie wydatkowali przekazane środki na

walkę ze skutkami żywiołu, remontując drogę zniszczoną przez wodę. We Wrocławiu, szczególnie po 1997 r., dobrze rozumiemy, jak duże zniszczenia niesie ze sobą powódź.

Cieszę się, że w obliczu także takich kryzysów potrafimy stać razem. Cieszę się, że Wrocław mógł pomóc, cieszę się, że zrobił to w Łañcutie wraz z Warszawą.

Życzę normalności

Szczególnie w tych dniach życzę nam wszystkim, życzę przyjacielom z Łañcuta oraz wszystkich gmin, z którymi współpracujemy i – nade wszystko – życzę Wrocławowi, aby 2021 r. szybko pozwolił nam wrócić do normalności.

Aby wrocławski Rynek tętnił życiem, wypełniony spacerowiczami i turystami. Żebyśmy mogli cieszyć się tym wszystkim, co zawsze sprawiało nam we Wro-

clawiu radość. I żebyśmy, tak jak zawsze, wspólnie stawiali czoła przeciwnościom.

Wszystkiego dobrego dla Państwa. Niech żyje Wrocław!

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

#StrategiaWrocław2030: Kultura

27

liczba instytucji kultury, które prowadziła lub współprowadziła Gmina Wrocław w 2019 roku

135 616

liczba czytelników Miejskiej Biblioteki Publicznej w 2019 r.

83 placówki

przystąpiły w 2019 r. do Nocy Muzeów. Ok. 30 000 osób wzięło udział w nocnym zwiedzaniu

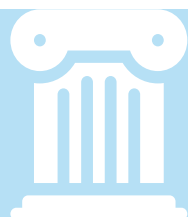
600 000 zł

kwota, jaką w 2019 r. Prezydent Wrocławia przeznaczył na I edycję nowo uruchomionego programu stypendialnego dla artystów

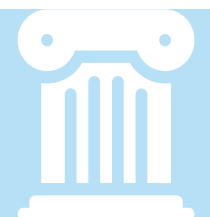

W 2019 r. Olga Tokarczuk - Honorowa Obywatelka Wrocławia - otrzymała Literacką Nagrodę Nobla za 2018 r.

Więcej informacji na www.wroclaw.pl/2030

145 603 323 zł
wynosiło w 2019 roku finansowanie kultury ze środków samorządu

Źródła: UMW

Aktualności

Nie chcesz płacić więcej za bilety okresowe? Rozlicz PIT we Wrocławiu i zarejestruj się w Nasz Wrocław

Jeśli płacisz podatki we Wrocławiu, możesz spać spokojnie. Podwyżka biletów MPK, która ma wejść w życie od nowego roku, może nie dotyczyć osób rozliczających się z podatku w stolicy Dolnego Śląska. Też tak chcesz? Zarejestruj się w miejskim programie Nasz Wrocław i kup bilet okresowy w starej cenie.

FOT. TOMASZ HOŁOŃ

Urszula Aleksandrowicz cieszy się, że dzięki programowi Nasz Wrocław nie będzie musiała w nowym roku płacić więcej za miesięczne bilety MPK we Wrocławiu

Od 1 stycznia 2021 roku będzie obowiązywał nowy cennik biletów MPK we Wrocławiu. Podróżują bilety jednorazowe (z 3,40 zł na 4,60 zł), czasowe (np. 30-minutowe z 3 zł na 4 zł) i okresowe (patrz ramka).

Łatwo jednak uniknąć podwyżek biletów okresowych, a nawet zyskać prezent. Bo oprócz zachowania starej, niższej ceny na podróżowanie komunikacją miejską, można też skorzystać z darmowych wejściówek do wrocławskich instytucji. Wszystko dzięki miejskiemu programowi Nasz Wrocław. Dlatego, jeśli jeszcze z niego nie korzystasz – nie ma na co czekać, bo nowy rok za pasem.

To program dla wrocławian

Urszula Aleksandrowicz mieszka na wrocławskich Krzykach. Codziennie dojeżdża do pracy tramwajem na Nadodrze – na ul. Dubois. O podwyżkach biletów MPK słyszała już w listopadzie.

– Niezadowolona – to bardzo delikatne określenie tego, jak się poczułam – opowiada z uśmiechem. Ale okazało się, że pani Urszuli podwyżka może w ogóle nie dotyczyć, podobnie jak innych, którzy mieszkają we Wrocławiu.

– Podatki i tak rozliczam we Wrocławiu, bo mieszkam tu od urodzenia, więc teraz wystarczyło, że zarejestrowałam się na stronie internetowej programu Nasz Wrocław – tłumaczy.

6 bezpłatnych wejściówek, 60 miejsc ze zniżkami

Dzięki tej operacji bilet miesięczny wrocławianka kupi w starej cenie. Dodatkowo ma prawo do skorzystania z 6 bezpłatnych wejściówek: na pływalnię Orbita, do Hali Stulecia (z Visitor Centre w technologii VR – virtual reality), do zoo, aquaparku, Hydropolis i na jeden mecz WKS Śląsk Wrocław.

Będzie mogła też liczyć na zniżki w niemal 60 miejscach na terenie całego miasta: restauracjach, kawiarniach i wybranych sklepach. Pełna lista znajduje się na stronie programu: www.wroclaw.pl/nasz-wroclaw.

Przez cały rok

Obowiązujące przepisy przeciwepidemiczne spowodowały czasowe wstrzymanie działalności części atrakcji, które muszą pozostać zamknięte. Jednak darmowe wejścia będzie można wykorzystać przez

cały rok. Już teraz można natomiast zwiedzać wrocławskie zoo z Afrykarium.

– Ja na pewno pójde do zoo. A potem do aquaparku, jak już go otworzą. Uwielbiam te miejsca – zapewnia pani Urszula. I zastanawia się głośno: – Jak mogłam do tej pory nic nie wiedzieć o tym programie? Przecież istnieje już od ponad roku. Dobrze, że przyjaciółka mnie w końcu uświadomiła...

Jak się zapisać?

Założenie konta jest bezpłatne i trwa kilka minut. Można pobrać aplikację Nasz Wrocław na smartfona lub wejść na stronę www.wroclaw.pl/nasz-wroclaw.

Nie korzystasz ze smartfona? Nie ma problemu. Wystarczy, że złożysz wniosek w Centrum Wsparcia Przedsiębiorców przy ul. Kotlarskiej 41. Przygotuj sobie dowód osobisty, bo na pewno będziesz poproszony o podanie takich danych, jak PESEL. Po weryfikacji dostaniesz dostęp do programu Nasz Wrocław.

Ze zniżek mogą również korzystać dzieci. Wystarczy, by rodzic zarejestrował się w programie i założył konto swojemu dziecku, które

skończyło 13 lat. Z programu Nasz Wrocław skorzystało do tej pory ponad 80 tys. wrocławian.

Dzieci i seniorzy bezpłatnie

W 2021 r. za darmo MPK będą mogli jeździć ci, którzy ukończą 66 lat. Z tego przywileju korzystają już

wrocławscy seniorzy 67+. Zamiast biletu powinni pokazać kontrolerowi dokument ze zdjęciem. Podobnie rzecz się ma z dziećmi i młodzieżą. Do 7. roku życia wystarczy im w podróży akt urodzenia lub dowód osobisty. Do końca szkoły średniej (maks. do 21. roku życia) – legitymacja ze zdjęciem.

OD 1 STYCZNIA 2021 R. BĘDĄ OBOWIĄZYWAĆ NOWE CENY BILETÓW MPK

RODZAJ BILETU	CENA OD STYCZNIA	CENA Z NASZ WROCŁAW
7-dniowy na wszystkie linie	38 PLN	30 PLN
30-dniowy na dwie dowolne linie	74 PLN	60 PLN
30-dniowy na wszystkie linie	110 PLN	90 PLN
60-dniowy na wszystkie linie	208 PLN	170 PLN
90-dniowy na wszystkie linie	302 PLN	240 PLN
180-dniowy na wszystkie linie	560 PLN	420 PLN
365-dniowy na wszystkie linie	1050 PLN	800 PLN

www.wroclaw.pl/nasz-wroclaw

Aktualności

Budżet Wrocławia na 2021 rok. Radni zagłosowali, na co przeznaczą w nowym roku pieniądze wrocławian

Wrocław ma już uchwalony budżet na przyszły rok. Zakłada on dochody na poziomie 5,4 mld zł i 5,9 mld zł wydatków. Pomimo trudnej sytuacji związanej z epidemią koronawirusa, miasto przygotowało prorozwojowy plan finansowy. Ponad 1 mld zł zostanie przeznaczonych na inwestycje.

Największą część wpływów stanowią będą dochody własne w wysokości 3,5 mld zł. To m.in. udziały miasta w PIT i CIT (1,7 mld zł), wpływy z podatków i opłat (1 mld zł), dochody z majątku (4,28 mln zł) oraz z usług (303 mln zł). Zmniejszą natomiast dotacje z budżetu państwa – z 941 mln zł do 880 mln zł.

Żeby były dochody, potrzebne są inwestycje

Według planu 81 proc. przyszłorocznych wydatków, czyli prawie 4,8 mld zł, to stałe koszty funkcjonowania miasta, związane m.in. z prowadzeniem placówek oświatowych i działalnością komunikacji zbiorowej, utrzymaniem dróg i zieleni czy oczyszczaniem miasta.

Wydatki związane z transportem i łącznością wyniosą prawie 1,3 mld zł. To m.in. budowa trasy tramwajowej na Popowice (93 mln zł), Trasy Autobusowo-Tramwajowej na Nowy Dwór (101 mln zł), Alei Wielkiej Wyspy (71 mln zł), budowa Osi Zachod-

Najważniejsze zadania inwestycyjne planowane na rok 2021

137 mln zł	program poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej
93 mln zł	realizacja trasy tramwajowej na Popowice
101 mln zł	realizacja TAT na Nowy Dwór
71 mln zł	budowa Alei Wielkiej Wyspy
84 mln zł	budowy i przebudowy szkół i przedszkoli
56 mln zł	budowa Osi Zachodniej
40 mln zł	miejski program wymiany źródeł ogrzewania
33 mln zł	przebudowa ulic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 342 (Obornicka, Pęgowska, Zajączkowska, Pełczyńska)
23 mln zł	wielofunkcyjna hala sportowa przy ul. Raclawickiej

niej (56 mln zł) czy Mostów Chrobrego (45 mln zł). Wciąż rozwijać się będzie także infrastruktura rowerowa.

– Wrocław przeznaczy w przyszłym roku ponad 1 mld zł na realizację zadań inwestycyjnych – zapowiada Marcin Urban, skarbnik Wrocławia. – Zależało nam na tym, by miasto nadal się rozwijało. Zahamowanie inwestycji przełoży-

łoby się również na zahamowanie dochodów w przyszłych okresach.

Do oświaty trzeba dołożyć z budżetu miasta

Prawie 1,6 mld zł stolica Dolnego Śląska przeznaczy na zadania z zakresu oświaty. Planowana kwota subwencji oświatowej Wrocławia na 2021 rok – 760 mln zł, – to niespełna połowa wszystkich

szacowanych wydatków związanych z edukacją, która nie pokryje kosztów wynagrodzeń nauczycieli. Miasto planuje również wydatki związane z rozbudową i remontami infrastruktury oświatowej.

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Budżet zakłada również 443 mln zł na realizację zadań związanych

z gospodarką komunalną i ochroną środowiska. Jednym z priorytetów jest miejski program wymiany źródeł ogrzewania (40 mln zł) w ramach kampanii „Wrocław bez smogu”. Miasto sfinansuje także wymianę 1480 pieców w mieszkaniach zasobu komunalnego. To koszt 46,5 mln złotych.

Deficyt miasta wyniesie 539 milionów złotych.

Kwarantanna po wrocławsku

Od 28 grudnia 2020 r. do 17 stycznia 2021 r. w całym kraju obowiązuje tzw. kwarantanna narodowa. Oznacza to jeszcze większe ograniczenie wszelkich kontaktów społecznych. W związku z tym zamkniętych zostało wiele instytucji i obiektów publicznych. Pozostało jednak kilka miejsc, gdzie wrocławianie mimo wszystko mogą miło spędzić czas.

Kwarantanna narodowa, która rozpoczęła się po Bożym Narodzeniu, sprawiła, że nie możemy wybrać się na zakupy do galerii handlowej po coś innego niż artykuły spożywcze, drogerijne, produkty dla zwierząt, leki czy książki. Wszystkie inne sklepy są tam zamknięte. Za to bez problemu możemy odwiedzić markety budowlane, meblowe czy z akcesoriami samochodowymi. Bez zmian działać będą też salony fryzjerskie, kosmetyczne i optyczne, a także banki, poczta, pralnie, warsztaty i myjnie samochodowe.

Nie uda nam się także spędzić miłego wieczoru z przyjaciółmi w restauracji, gdyż mogą one oferować nadal jedynie jedzenie

na wynos. Nie działają też dyskoteki, kluby nocne, baseny, aquaparki, siłownie i kluby fitness.

W tym roku nie możemy też wybrać się na wyjazdowe ferie. W całej Polsce wyjątkowo zaczną się w tym samym czasie – 4 stycznia i potrwać do 17 stycznia. Wszystkie stoki i hotele są nieczynne. Nie ma też szans na wspólne świętowanie sylwestra na wrocławskim Rynku ani na hucznych imprezach. Obowiązuje zakaz przemieszczania się w godz. 19.00 – 6.00, jednak nie jest to godzina policyjna. Żeby ją wprowadzić, potrzebna byłaby decyzja prezydenta RP. Premier Mateusz Morawiecki na konferencji prasowej apelował o pozostanie w domu,

zabawę w kameralnym gronie, nieużywanie fajerwerków.

Szczepionki przeciwko koronawirusowi firmy Pfizer/Biontech dotarły do Wrocławia 27 grudnia i tego samego dnia zaczęły się także pierwsze szczepienia w tzw. etapie 0, czyli m.in. personelu medycznego w szpitalach. Rano zaszczepieni zostali pracownicy Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego, po południu – Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. J. Gromkowskiego.

Szczepienia w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym we Wrocławiu zaczęły się na terenie starego kampusu Uniwersytetu Medycznego przy ul. Skłodowskiej-Curie

FOT. MAREK KSIEZAREK

50/52. Placówka ta jest jednym z 509 tzw. szpitali węzłowych w całej Polsce.

Oznacza to, że w etapie 0, oprócz swoich pracowników, będzie szczepiła również zatrudnionych w innych jednostkach ochrony

zdrowia. Jak dotąd zainteresowanie wyraziło 2,5 tys. pracowników etatowych placówki (65 proc. załogi) i 10 tys. osób z zewnątrz, czyli innych szpitali, przychodni, aptek, jak również pracownicy i studenci Uniwersytetu Medycznego.

Wrocławskie pokolenia

Przedsiębiorcy mogą dostać 5 tys. złotych bezzwrotnej dotacji

Mikro- i mali przedsiębiorcy funkcjonujący w branżach gastronomicznej, kulturalno-rozrywkowej, turystycznej i handlu detalicznym mogą skorzystać z pomocy do 5 tys. zł, która pokryje bieżące koszty ich działalności. W Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu ruszył już nabór na bezzwrotne dotacje w ramach Tarczy 6.0.

Od soboty, 19 grudnia 2020 r., mikro- i mali przedsiębiorcy mogą korzystać z nowego instrumentu pomocowego w ramach rządowej Tarczy 6.0. Tylko na terenie Wrocławia i powiatu wrocławskiego z dotacji może skorzystać około 12 tys. przedsiębiorców.

Pomocą zostały objęte branże, które najbardziej dotknięte ograniczeniami wprowadzone w związku z sytuacją epidemiczną. To m.in. gastronomia (restauracje, ruchome placówki gastronomiczne), handel detaliczny (targowiska, bazy), sport (siłownie, fitness, baseny), turystyka (przewodnicy, hotele) czy branża kulturalno-rozrywkowa (działalność fotograficzna, filmowa, estradowa, muzea).

- Nasza branża jest ostatnio w wyjątkowo złej sytuacji - mówi Piotr Gomułkiewicz, właściciel Bistro Narożnik na wrocławskim Nadodrze i współwłaściciel Sote - wine pub&food przy ul. Sikorskiego. - Oba moje lokale oferują jedzenie i napoje jedynie na wynos, co sprawia, że nie tylko nie zarabiam, ale ponoszę duże straty. W obecnych czasach trzeba korzystać z każdej

formy wsparcia. Dlatego oczywiście złożę wniosek o tę dotację. Niestety, nie pokryje ona kosztów funkcjonowania mojej firmy, gdyż wynoszą one kilkadziesiąt tysięcy złotych miesięcznie. Pomoc państwa będzie potrzebna także po pandemii. Z pewnością dużo czasu upłynie zanim restauratorzy staną na nogi.

Dotację będą mogli otrzymać przedsiębiorcy, którzy spełniają jednocześnie trzy warunki:

- 30 września 2020 roku prowadzili działalność gospodarczą, oznaczoną określonymi kodami Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007 jako rodzaj przeważającej działalności
- przychód z ich działalności uzyskany w październiku albo listopadzie 2020 roku był niższy co najmniej o 40 proc. w stosunku do przychodu uzyskanego odpowiednio w październiku albo listopadzie 2019 roku
- nie mieli zawieszonyj działalności gospodarczej w okresie obejmującym dzień 30 września 2020 roku.

O dotację mogą starać się przedsiębiorcy zatrudniający do 50 pracow-

FOT. FREEPK.COM

ników i ci, którzy prowadzą jednoosobową działalność.

- Dotacja jest bezzwrotna pod warunkiem, że przedsiębiorca będzie prowadził działalność gospodarczą co najmniej przez kolejne trzy miesiące od dnia jej udzielenia - mówi Maciej Sałdacz, wicedyrektor ds. marketingu usług urzędu w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu. - Nabór wniosków będzie prowadzony do 31 stycznia 2021 roku - przypomina.

Jak złożyć wniosek?

Wniosek o dotację należy złożyć do Powiatowego Urzędu Pracy za pośrednictwem portalu praca.gov.pl. Po zalogowaniu, w zakładce „Tarcza Antykryzysowa”, trzeba wypełnić

elektroniczny formularz „wniosku o udzielenie dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikro- i małego przedsiębiorcy”. Za pośrednictwem portalu przedsiębiorca wysła również do PUP niezbędne dokumenty. Powinny zostać opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub profilem zaufanym. Wnioski są rozpatrywane niezwłocznie po złożeniu, według kolejności wpływu. Dotacja zostanie wypłacona maksymalnie do dwóch dni roboczych od zaakceptowania wniosku przez PUP.

Tarcza 6.0 obejmuje też m.in. świadczenie postojowe i zwolnienie z opłacania składek ZUS za listopad oraz odroczenie płatności zaliczek na PIT od pracowników.

Wrocławska Rada Kultury w komplecie

W poniedziałek, 21 grudnia, poznaliśmy kolejnych członków Wrocławskiej Rady Kultury. Do ósemki wybranej przez wrocławian w głosowaniu online podczas Kongresu Kultury dołączyły dwie osoby wytypowane przez instytucje kultury oraz pięciu przedstawicieli prezydenta.

Mieszkańcy wybrali: Izabelę Duchnowską, Magdalenę Piekarską, Marka Gluzińskiego, Tomasza Jakuba Sysło, Pawła Jarodzkiego, Katarzynę Majewską, Agnieszkę Franków-Żelazny, Tomasza Sikorę. Z instytucji kultury dołączyli Jarosław Frett i Janusz Jasiński, a od prezydenta: Konrad Imiela, Paweł Kamiński, Jerzy Pietraszek, Sylwia Świsłocka-Karwot i Katarzyna Uczkiewicz.

Członkowie rady będą wspierali prezydenta w zakresie realizacji polityki kulturalnej miasta. Ich kadencja potrwa trzy lata. Jej pierwsze posiedzenie zostanie zwołane jeszcze w tym roku. - Po udanym Wrocławskim Kongresie Kultury, w który, pomimo pandemii, zaangażowało się tak wielu uczestników i twórców wrocławskiej kultury, wchodzimy w kolejny etap procesu jej uspołeczniania - mówi Bartłomiej Świerczewski, dyrektor Departamentu Spraw Społecznych UM Wrocławia.

Zainstaluj odnawialne źródło energii i nie płać podatku

Jesteś właścicielem budynku podłączonego do kolektora słonecznego lub pompy ciepła? Szykuj się na oszczędności. Wrocławscy radni przedłużyli możliwość ubiegania się o zwolnienie od podatku od nieruchomości.

Zwolnieniem na okres pięciu lat z podatku od nieruchomości objęte są całe budynki lub ich części. Muszą być położone na terenie Wrocławia i być podłączone do: kolektora słonecznego, pompy ciepła, gruntowego wymiennika ciepła, rekuperatora lub instalacji fotowoltaicznej.

Ta instalacja powinna zostać co najmniej raz uruchomiona i działać zgodnie ze swoim przeznaczeniem. Ostatnim warunkiem uzyskania zwolnienia jest poniesienie nakładów na niskoemisyjne źródła energii w wysokości co najmniej 15 tys. zł.

Szybciej znaczy więcej

Warto pospieszyć się ze składaniem

zgłoszeń. Jeśli złożysz je do końca lutego 2021 roku, będziesz mógł otrzymać zwolnienie do 100 proc. poniesionych kosztów inwestycji. Jeśli zrobisz to 1 marca lub później, zwolnienie będzie obejmowało maksymalnie połowę poniesionych kosztów inwestycji.

Kogo to dotyczy?

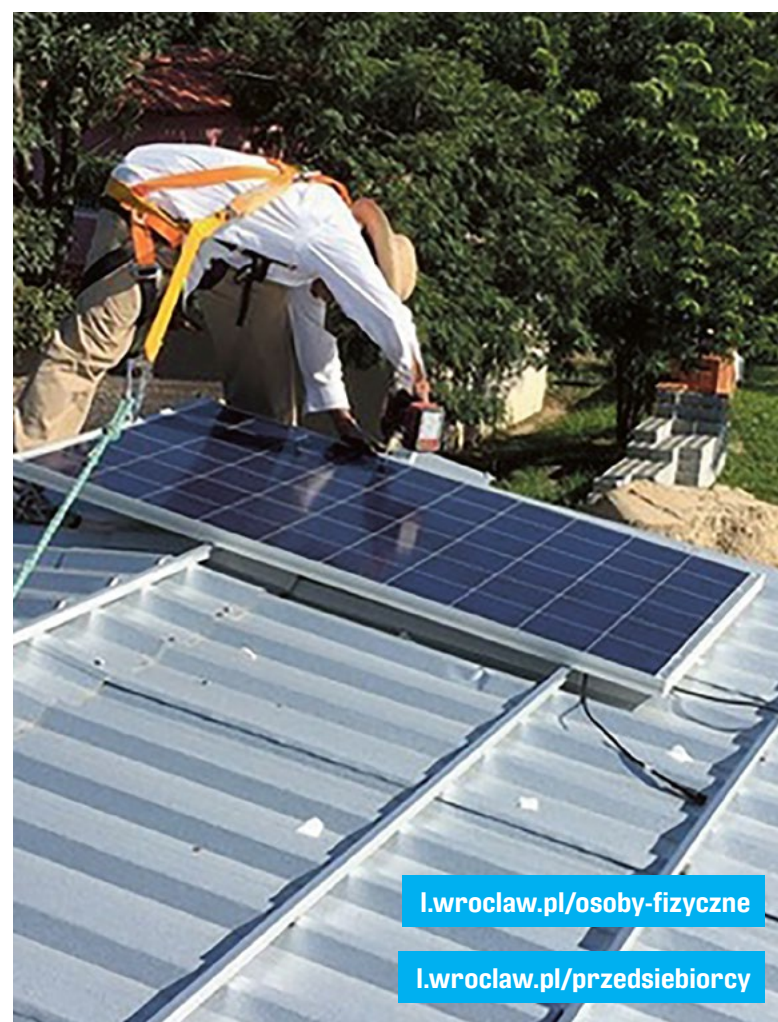
O zwolnienie mogą ubiegać się:

- osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej (Uwaga! Jeśli nieruchomość zgłoszona do zwolnienia, wykorzystywana na cele mieszkaniowe własne, jest w całości lub w części wynajmowana, to według przepisów UE jest to działalność gospodarcza. W tym przypadku podatnik

traktowany jest jak przedsiębiorca);

- przedsiębiorcy, czyli: osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, wspólnicy spółki prawa cywilnego (w tym przypadku występują jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą), spółki posiadające osobowość prawną (spółka z o.o., spółka akcyjna, spółka komandytowa), inne jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną (spółdzielnie, fundacje itp.).

Szczegółowe informacje wraz z kompletem dokumentów do pobrania znajdziesz na stronach w portalu www.wroclaw.pl.

FOT. UM WROCŁAWIA

i.wroclaw.pl/osoby-fizyczne

i.wroclaw.pl/przedsiębiorcy

Komunikacja

Rośnie Trasa Autobusowo-Tramwajowa na Nowy Dwór

Każdego dnia widać postępy na budowie Trasy Autobusowo-Tramwajowej na Nowy Dwór. Ta najważniejsza inwestycja komunikacyjna Wrocławia powinna stać się faktem do 2023 roku. Pogoda nie przeszkadza budowlańcom, więc prace idą zgodnie z kalendarzem zaplanowanych działań.

ZDJĘCIA: WROCŁAWSKIE INWESTYCJE

Konstrukcja stalowa tego obiektu waży 650 ton, a zbrojenie to kolejne 160 ton plus 85 metrów sześciennych betonu

Jeszcze w tym roku powinna zakończyć się budowa konstrukcji 160-metrowego wiaduktu, jaki powstaje nad torami kolejowymi przy ul. Strzegomskiej i Robotniczej. To jeden z najważniejszych elementów trasy, która łączy centrum Wrocławia z dużym osiedlem zamieszkiwanym przez kilkanaście tysięcy osób. Koszt budowy samego wiaduktu wynosi 40 mln zł.

- Konstrukcja stalowa tego obiektu waży 650 ton, a zbrojenie to kolejne 160 ton. Przed świętami Bożego Narodzenia rozpoczęliśmy pierwsze betonowanie wiaduktu. Wylaliśmy 85 m sześć. betonu – informuje Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji.

W połowie grudnia dwa ostatnie dźwigary o długości 24 i 25,2 me-

trów oraz ważące 33,5 i 35,5 tony zostały zamontowane na wiadukcie. Dzięki tej budowie tramwaje oraz autobusy przejadą bezkolizyjnie, omijając korki. Zakończenie prac konstrukcyjnych stalowych planuje się na styczeń. Nie oznacza to jednak końca prac przy przeprawie.

- Budowa razem z powstaniem dróg dojazdowych do niego potrwa jeszcze przez rok – dodaje Świercz.

Wtedy na wiadukt wejdą torowcy, drogowcy oraz sieciowcy.

Pl. Orłąt Lwowskich gotowy

Łącznie trasa autobusowo-tramwajowa będzie mieć 7 kilometrów długości. Zaplanowa-

no budowę 15 par przystanków. 12 grudnia zakończyły się prace związane z przebudową pl. Orłąt Lwowskich, uruchomiono ponownie sygnalizację świetlną.

Na samym skrzyżowaniu pl. Orłąt Lwowskich/Podwale/Piłsudskiego/Tęczowa powstał nowy układ drogowo-torowy z rozjazdami, krzyżownicami i szynami oraz systemem sterowania. Tramwaje będą mogły pojechać w stronę pl. Jana Pawła II, pl. Legionów i Dworca Świebodzkiego. Ponadto, zbudowano ścieżki rowerowe, chodniki i perony

przystankowe. Wybudowano kanalizację deszczową i przepompownie ścieków (przy przystanku Nabycińska).

Drugi, 22-metrowy wiadukt powstaje nad ul. Smolecką, gdzie stawiane są już mury oporowe od ul. Śrubowej. Na początku wylano na nim beton, wykonano też zbrojenia.

Remont łącznika z TAT

W lutym 2021 roku ruszy remont torowiska wzdłuż ul. Złotoryjskiej obok Dolmedu. W tym

miejscu znajdzie się łącznik pomiędzy ul. Legnicką i trasą autobusowo-tramwajową. Koniec prac na ul. Złotoryjskiej zbiegnie się w czasie z otwarciem fragmentu TAT z pl. Orłąt Lwowskich do Wrocławskiego Parku Przemysłowego. Na tym odcinku pojadą pierwsze tramwaje.

Całkowity koszt największej inwestycji komunikacyjnej od 1949 roku (gdy uruchomiono tramwaj na Leśnicę) szacuje się na 370 milionów złotych, z czego prawie 110 mln zł to pieniądze z Unii Europejskiej.

W połowie grudnia oficjalnie rozpoczął się drugi etap budowy TAT na Nowy Dwór. Dwukilometrowy odcinek od Parku Biznesu do ul. Rogowskiej będzie kosztować 81,2 mln zł. Wykonawcą inwestycji jest firma ProTra Building, która odpowiada także za pierwszy etap.

Na odcinku 2 km powstanie pięć par przystanków: Babimojska, Centrum Zarządzania Kryzysowego, Nowodworska, Nowy Dwór (Gubińska) oraz Rogowska.

- Jeszcze w tym roku planujemy wejść na odcinek między ul. Nowodworską i aktualnie prowadzonymi pracami – mówił w listopadzie Marcin Dziuk, kierownik robót. Dodał, że w przyszłym roku kierowcy mogą spodziewać się utrudnień na skrzyżowaniach ul. Strzegomskiej z Gubińską oraz Rogowską. Na czas prowadzonych prac wytyczone zostaną objazdy.

Dla mieszkańca

Odświeżone wizytówki Wrocławia przyciągają wzrok mieszkańców i turystów. Wydano na to ponad 38 mln zł

Wrocławskie kamienice to prawdziwe wizytówki miasta. Odrestaurowane przyciągają uwagę przechodniów. Jakie budynki zostały wyremontowane w ostatnim roku przez dwie miejskie spółki: Zarząd Zasobu Komunalnego i Wrocławskie Mieszkania?

W 2020 roku we Wrocławiu wyremontowano 20 kamienic komunalnych za ponad 21 mln złotych. Za kolejne 17 mln złotych przywrócono blask kilkudziesięciu budynkom wspólnot mieszkaniowych, w których gmina Wrocław ma swój udział (np. ul. Kniaziewiczza 17 i ul. Worcella 5a). Znaczna część kamienic przeszła kompleksową renowację zarówno na zewnątrz, jak i wewnątrz, co znacząco poprawiło komfort i bezpieczeństwo lokatorów. Część z nich podłączono od razu do ogrzewania miejskiego.

Filmowa Miernicza w beżach

Przykładem takiej metamorfozy są budynki nr 10, 18 i 24 przy Mierniczej we Wrocławiu. To ulubiona ulica filmowców. Niemal w całości zachowała się na niej przedwojenna zabudowa, więc jest gotowym planem dla produkcji historycznych. – Remont objął całe budynki, od dachu, przez elewacje, klatkę schodową,

Kamienica wspólnoty przy ul. Kniaziewiczza 17 na Przedmieściu Oławskim - odświeżona elewacja, stolarka okienna i drzwiowa

wą, na piwnicy kończąc – wylicza Tomasz Jankowski, rzecznik prasowy Zarządu Zasobu Komunalnego. Dzięki temu kamienice po ponad 140 latach zyskały swój pierwotny kolor elewacji. Są to głównie odcienie beżu i brązu. Wszystkie detale zostały starannie odtworzone pod okiem miejskiego konserwatora zabytków. Wymieniono też instalacje, domofony i oświetlenie. Budynki

ocieplono, a w mieszkaniach, w których nie było toalet, wybudowano je.

Historyczny wygląd

W tym roku gruntowny remont przeszła też kamienica przy ul. Nauczycielskiej 6 we Wrocławiu. Wymienione zostały tam elementy konstrukcyjne dachu wraz z jego pokryciem, założono nowe instalacje.

Odnowiono klatkę schodową, taras i elementy balkonowe, zachowując historyczny wygląd kamienicy.

– Wyeksponowaliśmy ozdobne elementy balustrad wewnątrz budynku, a na elewacji uzupełniliśmy sztukaterię i cokoły – podkreśla Katarzyna Galewska z Wrocławskich Mieszkań.

ZKK wyremontował 13 kamienic gminnych spod adresów: Miernicza 10, 18 i 24, Łęczycka 15a, Polonii Wr. 5-7, Jeleniogórska 19-21, Wyszyńskiego 66a, Czekoladowa 53, Płońskiego 11 i 13, Nowodworska 10, Skrajna 14-16, Stabłowicka 17; Wrocławskie Mieszkania - 7: Nauczycielska 6, Pradzyńskiego 25 i 35, Kościuszki 175, Chudoby 6, 8 i 13.

Strażnicy miejscy kontrolują, czym palimy w piecu

O stosowanie się do przepisów uchwały antysmogowej dbają wrocławscy strażnicy miejscy, którzy w 2020 r. przeprowadzili 4 tysiące kontroli i stwierdzili 150 wykroczeń, wystawiając mandaty na łączną kwotę 40 tysięcy zł.

– Kontrolujemy, informujemy, ale także karzemy, gdyż problem nieprzestrzegania przepisów uchwały antysmogowej nadal występuje. Wrocławianie spalają w piecach m.in. podkłady kolejowe, płyty meblowe, lakierowane drewno, gumę, plastiki, zabawki, styropian czy worki po cementzie – podkreśla Waldemar Forsyjak, rzecznik Straży Miejskiej we Wrocławiu.

Tylko w tym sezonie grzewczym, czyli od 1 października do 30 listopada 2020 r. strażnicy przeprowadzili 1172 kontrole i wystawili 28 mandatów na kwotę 6,5 tys. zł.

Pomiary „z powietrza”

Straż miejska ma cztery nowoczesne drony wyposażone w kamerę termowizyjną, kamerę zoom, a także dwie głowice badające zawartość dymu, z których dane na bieżąco przesyłane są do stacji naziemnej.

– Kilkadziesiąt godzin lotów dronem to kilkaset sprawdzonych kominów bez konieczności wchodzenia do mieszkań, co jest istotne zwłaszcza w okresie pandemii – dodaje Forsyjak.

W 2020 r. wykonano kilkadziesiąt lotów dronem. Przeprowadzone kontrole ujawniły przypadki przekroczenia pyłów PM 10 oraz PM 2,5 a także palenie śmieciami. Kara grzywny za takie postępowanie to nawet 5 tys. zł.

Z upoważnieniem

Strażnicy miejscy, dokonujący kontroli, posiadają pisemne upoważnienia prezydenta Wrocławia. Mają prawo do wstępu na teren nieruchomości, na której prowadzona jest działalność gospodarcza, przez całą dobę, a do lokali prywatnych od 6.00 do 22.00. Mieszkańcy nie mogą utrudniać lub odmawiać przeprowadzenia

takiej kontroli. Podczas pomiarów strażnicy mogą pobrać próbki popiołu czy sprawdzić kategorię pieca. Na urządzeniach, które należy wymienić, zostawiają specjalne naklejki.

– Mają one przypominać o tym, że w przyszłości, jeżeli nie zastosujemy się do przepisów uchwały antysmogowej, może grozić nam grzywna nawet do 5 tys. zł – mówi Waldemar Forsyjak.

Do kiedy wymiana pieca

We Wrocławiu za zanieczyszczenie powietrza w 60 proc. odpowiadają piece i kominki. Konieczność ich wymiany wynika z przepisów uchwały antysmogowej, która wskazuje: rodzaj paliw i instalacji, jakie można użytkować, kogo to dotyczy i jakie są terminy wejścia przepisów. Część z zasad już obowiązuje. Od 1 lipca 2018 r. jest zakaz

palenia m.in. węglem brunatnym czy kamiennym w postaci miału. Od 1 lipca 2024 r. będzie obowiązywać zakaz użytkowania tzw. kopciuchów, a 1 lipca 2028 r. wprowadzony zostanie zakaz użytkowania instalacji na pa-

liwa stałe, oprócz miejsc, gdzie nie można podłączyć się do sieci ciepłowniczej lub gazowej oraz kominków rekreacyjnych (takich, które nie są podstawowym źródłem ciepła w lokalu i nie rozprowadzają ciepła).

Sylwester pandemicznie

Noc sylwestrowa budzi zawsze wiele emocji, w tym nadziei – żegnamy stare, a witamy nowe. Wchodzimy w kolejny rok z postanowieniami, planami i chcemy ten szczególny czas przywitać zazwyczaj z przytupem. Tym razem jednak przez pandemię nie możemy hucznie się bawić na balu, ale wciąż możemy sprawić, żeby ten wieczór był wyjątkowy.

Przyzwyczajeni jesteśmy do witania nowego roku w gronie przyjaciół i rodziny. Obecnie jednak imprezy i zgromadzenia stwarzają groźne warunki do rozprzestrzeniania się koronawirusa. A co za tym idzie, są bardzo niebezpieczne dla nas i naszych bliskich. Dlatego rząd wprowadził nowe obostrzenia, by zostać w domu i nie organizować imprez poza gronem domowników. Z 31 grudnia 2020 r. na 1 stycznia 2021 r. w godz. 19.00–6.00 rano w całym kraju obowiązuje zakaz przemieszczania się. Jak w takim razie spędzić sylwestra? Oto kilka pomysłów na ostatnią noc w 2020 roku.

Tańce i wieczór wspomnień

Wieczorowa kreacja, oglądanie zdjęć i taniec – to plan państwa Malinowskich z Biskupina na ten wyjątkowy wieczór. Co roku spędzali tak sylwestra z liczną rodziną – dziećmi i wnukami. W tym roku mają ten sam plan, ale we dwoje. – Wyciągniemy zakurzone albumy, powspominamy te cudowne chwile, które przeżyliśmy razem. Pewnie łąza w oku, jak zawsze, zakręci się ze wzruszenia. Tym razem kolację przygotowują dla dwóch osób, a nie dwudziestu – śmieje się pani Jola. – Włączymy spokojną muzykę i zatańczymy, to już taka nasza tradycja – dodaje.

Podróż kulinarna

Ostatnia noc w roku to idealny czas na spędzenie romantycznego wieczoru ze swoją drugą połówką. Jeśli na co dzień nie macie czasu na wspólne gotowanie, to może właśnie teraz jest ku temu okazja? W taki sposób możemy również przenieść się w najbardziej odległy zakątek świata. To już od Was zależy, jaką kuchnię preferujecie albo chcecie poznać. Wariantów jest wiele. Wspólne przygotowanie pizzy czy kręcenie sushi może sprawić, że taki zwyczaj na za-

Ja rządę przy garach – uśmiecha się Karol Drzewiecki

wsze zagości w waszym domu. – My wybieramy kuchnię amerykańską. Zrobię dla swojej dziewczyny burgery, bo je uwielbia. Ona przygotuje składniki i stół z zastawą do kolacji, ale to ja rządę przy garach – uśmiecha się Karol Drzewiecki z Krzyków. – Przed gotowaniem, by poczuć

Gry karciane dla całej rodziny/ekipy znajomych

imprezowy klimat udekorujemy mieszkanie w balony i serpenty.

Wieczór z planszówkami

Gry planszowe stają się coraz popularniejsze, dlatego więc nie spędzić z nimi wieczoru sylwestrowego? Jeśli macie już w swojej kolekcji Dixita, Tajników, Karty Dżentelmenów czy Wsiąść do Pociągu, Rafał Wyśiński ze sklepu Planszoweczka.pl we Wrocławiu proponuje kilka mniej oczywistych wyborów imprezowych, jednak sprawdzonych i dających dużo frajdy.

5 sekund

Gra dla całej rodziny/ekipy znajomych
Liczba graczy: 3-6

5 sekund to świetna gra wprowadzająca, która rozkręci każdą imprezę. Łączy w sobie elementy gry karcianej, towarzyskiej i planszowej. Liczy się w niej przede wszystkim refleks. Po odczytaniu pytania na głos

i odwróceniu klepsydry ma się tylko 5 sekund na udzielenie odpowiedzi. A nie wszystkie pytania są proste...

Magic Maze

Gra dla całej rodziny/ekipy znajomych
Liczba graczy: 1-8
(w zależności od liczby graczy zmienia się podejście do rozgrywki)

Magic Maze to gra, w której wcielamy się w krasnoluda, elfa, barbarzyńcę i maga, którzy próbują obrabować centrum handlowe. W zależności od liczby graczy każdy dostaje określoną pulę akcji, które może wykonać. Wybierając scenariusz, decydujemy się na warunki wygranej, a dołączona klepsydra zapewnia dreszczyk emocji.

Azul Letni Pawilon

Rodzinnie do pokombinowania
Liczba graczy: 2-4

Jest to tytuł z kategorii gier logicznych. Tu naszym zadaniem jest układanie kafelków na własnej planszy w taki sposób, aby zyskać jak najwięcej punktów. Wspólny jest za to magazyn, z którego czerpiemy płytki. Jest to o tyle istotne, że działania innych graczy mają na nas wpływ. Niejednokrotnie zdarzy się tak, że ktoś zabierze nam dokładnie to, czego potrzebujemy lub też specjalnie zostawi nam takie płytki, które będą dawać nam punkty ujemne.

Party Time

Impreza w dużym gronie:
Liczba graczy: 4+

Klasyk imprezowy. Dzielimy się na drużyny i wykonujemy zadania, które wskaże nam plansza. Będziemy musieli grać drużynowo i zgadywać kalambury słowne, kalambury pokazywane, rymowanie, zgadywanie ViP-ów oraz wymyślanie słów na wybraną literę i to wszystko na czas. Wydaje się, że jest

Plan państwa Malinowskich z Biskupina na sylwestra

to proste, ale absolutnie takie nie jest. Rozgrywka jest emocjonująca, a przy dobrej zabawie można odpuścić liczenie punktów i gra do białego rana!

Maraton filmowy

Kinomani na pewno z przyjemnością spędzą ten wieczór podczas seansu filmowego. Magda Piekarska, z Wrocławskiej Rady Kultury, czasami w gronie przyjaciół robi maraton najbardziej obciachowych teledysków, wspominając lata wczesnej młodości (od lat pierwsze miejsce zajmuje tu „California Dreamin’” The Mamas&The Papas, z muzykami wyskakującymi nie wiedzieć czemu z wanien), a kiedy indziej, bardziej kameralnie, zakopuje się pod kocem i udaje, że nie słyszy fajerwerkowych wystrzałów zza okna.

- Wtedy najczęściej sięgam po filmowe starocie ze złotej ery Hollywood, kiedy gwiazdy miały wystarczająco dużo blichtru, żeby olśnić tłumy nawet w tak wyjątkową noc, kiedy wszyscy chcą błyszczeć. Jednego roku będzie to noc z niezapomnianą MM, kiedy indziej z tanecznym duetem Ginger Rogers i Freda Astaire’a, za którymi nawet nie próbujemy nadążyć na domowym parkiecie, a kiedy upływający rok zostawia po sobie jakiś szczególnie ciężki osad, oczyszczający śmiech przynoszą absurdalnie zabawne komedie braci Marx, z „Kaczą zupą” na czele. I właśnie komediowy maraton polecam w tym roku najgoręcej - 2020 był tak zły, że trzeba zabić go śmiechem. I powitać z uśmiechem i nadzieją rok kolejny - zachęca Magda Piekarska.

Sylwester życia – największa domówka online

Ze względu na pandemię nie będzie zabawy w Rynku, ale Miasto zorganizuje w tym roku wielką sylwestrową transmisję online wprost z najwyższego budynku Wrocławia - Sky Tower. Każdy będzie mógł przyłączyć się do wspólnego świętowania, wystarczy internet. Na miejskich kanałach internetowych będzie można zobaczyć, jak bawią się wrocławianie, bo przyłączyć mogą się nawet ci z najdalszych zakątków świata.

Sylwester startuje o godz. 20.00. Połączymy się z gośćmi specjalnymi, m.in. z pacjentami Przyłodka Nadziei i wrocławskimi artystami. Oznaczajcie hashtagem #SylwesterZycia nagrane filmiki i wrzućcie je do sieci. Organizatorzy znajdą Was i pokażą fragmenty w transmisji. Największą domówkę będzie można zobaczyć na kanale telewizyjnym Echo24. Oczywiście nie zabraknie życzeń prezydenta Wrocławia tuż przed północą.

Sylwestra: przetańczyć całą noc

Kinomani na pewno z przyjemnością spędzą ten wieczór w domowym kinie z ulubionymi filmami

Jakie atrakcje czekają nas tej nocy?

Gotowanie z Magdą Orłó, bo wiadomo – z pełnym żołądkiem humor lepszy. Na domówkę z gitarą przyjdzie Konrad Imiela, dyrektor Teatru

Capitol. Obecni będą także: aktor Janusz Chabior, aktorka Agata Wątróbska, DJ Gambit (człowiek nr 1 od oprawy widowisk telewizyjnych w Polsce), aktor Maciej Maciejewski, Piotr Świętoniowski, pianista Anity Lipnickiej oraz HooDoo Band

i Celebrate, Justyna Szafr, charyzmatyczna aktorka i piosenkarka, a także Paweł Gołębski, prowadzący największą domówkę.

www.wroclaw.pl

DORSZ Z MARCHEWKĄ PO KOREAŃSKU

Przepis Beaty Śniechowskiej, szefowej kuchni Młoda Polska bistro&pianino, zwyciężczyni 2. edycji programu Master Chef

- 600 g polędwicy z dorsza
- ok. 500 g marchewki
- 2 łyżki octu np. ryżowego lub jabłkowego
- 50-60 ml oliwy
- 2-3 ząbki czosnku
- 3 cm kłącza imbiru (obrane-go)
- Przyprawy: 3/4 łyżeczki soli, 1/2 łyżeczki pieprzu, 1 łyżeczka mielonej kolendry,
- 1 łyżeczka słodkiej i ostrej papryki
- 1 łyżka sezamu
- 1 cytryna

Polędwicę z dorsza ugotować na parze (można też upiec lub usmażyć). Wystudzoną rybę przełożyć do słoiczków (lub rozłożyć na półmisku).

Marchew zetrzeć na tarce o grubych oczkach (można pokroić

również julienne). Obrany imbir oraz czosnek bardzo drobno posiekać (lub zetrzeć na drobnej tarce). Oliwę przelać do garnka, podgrzać. W misce wymieszać marchew z czosnkiem, imbirem, kolendrą, ostrą i słodką papryką, solą oraz pieprzem.

Całość zalać gorącą oliwą, ostudzić, wymieszać z octem i rozłożyć na polędwicy z dorsza. Posypać sezamem i serwować z kawałkiem cytryny.

Nasze osiedle

Zakończona wymiana rozjazdów przy Dworcu Głównym

Skończyła się wymiana rozjazdów tramwajowych na skrzyżowaniu ul. Piłsudskiego, Kołłątaja i Peronowej. I zmieniają się trasy tramwajów na liniach 0L, 0P, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 11 oraz na liniach autobusowych K, N, 110, 112, 113, 145, 146, 612 i wszystkich liniach nocnych.

Tramwaje linii 0L, 0P, 2, 5, 8, 9 i 11 powrócą na swoją trasę przez przystanek „Dworzec Główny”. Tramwaje linii 6 i 7 będą ponownie kursowały przez Podwale i ul. Świdnicką. „Czwórka” wróci na ul. Kazimierza Wielkiego, ale z powodu prac torowych na ul. Olszewskiego nadal będzie kursowała tylko do pętli ZOO (podobnie jak „dwójka”, która kursuje w skróconej relacji do Zajezdni Dąbie).

Autobusy linii K, N, 145, 146 oraz kursy linii nocnych 206, 240, 241, 242, 243, 245, 246, 247, 248, 249, 251, 253, 255, 257, 259 też powrócą na swoją trasę. Pojadą przez ul. Peronową i będą zatrzymywały się na przystanku „Dworzec Główny” – tym przy torowisku tramwajowym w pobliżu skrzyżowania ul. Peronowej i Piłsudskiego. Przystanek autobusowy dla linii 110 w kierunku Iwin i Jagodna wróci z ul. Stawowej na ul. Peronową. Jednak autobusy jadące w kierunku przeciwnym nadal będą zatrzymywały się na przystanku w zatoce przy ul. Peronowej obok bocznego wejścia do holu Dworca Głównego PKP (przystanek dla linii 112, 113 i 612).

Nowości w MBP na Wieczystej

Rada Osiedla Huby od kilku lat prowadzi program wsparcia osiedlowego czytelnictwa. W tym celu przekazuje pieniądze na zakup książek i audiobooków przez filię Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Wieczystej i do wybranych szkolnych bibliotek. 18 grudnia do MBP trafiły 34 nowości za ponad 1000 zł. To np. bestsellery z serii „Mali wielcy” o inspirujących dorosłych napisane językiem dla dzieci. Z wypożyczeniem trzeba się jeszcze wstrzymać, bo książki są w trakcie opracowania księgozbioru.

Osiedle bez wraków

Okolice Powstańców Śląskich pełna jest wraków samochodów, które szpecą okoliczny krajobraz. Rada Osiedla znalazła na to sposób – akcją Osiedle bez wraków zorganizowaną we współpracy ze strażą miejską i UM Wrocławia. Radni zachęcają mieszkańców rejonu do zgłaszania opuszczonych aut zajmujących miejsca parkingowe Krzysztofowi Bielanskiemu (bielanski.krzysztof@gmail.com). Do wiadomości należy załączyć zdjęcie wraku, a także napisać, w jakim miejscu się znajduje.

SWOJCZYCE

Wkrótce rozpoczęcie trzeciego etapu rewitalizacji Parku Czarna Woda

W pierwszej połowie 2021 roku miasto planuje realizację trzeciego etapu Swojczyckiego Parku Czarna Woda. W jego ramach powstanie m.in. most łączący wykonaną ścieżkę z ul. Swojczycką, siłownię terenową oraz żwirowa ścieżka wzdłuż ul. Ludowej.

Kolejny etap realizacji parku we wschodniej części miasta wrocławianie wybrali podczas głosowania w ramach WBO 2020.

– Chcemy zachować naturalistyczny charakter parku, wydobyć jego istniejący potencjał. W efekcie końcowym park przypominać będzie „klimaty mazurskie” z szuwarami, pomostami, wysokimi trawami szumiącymi na wietrze, a „Czarna Woda” stanie się domem dla rodzimych gatunków ptaków i zwierząt, natomiast dla wrocławian będzie czystym relaksem – czytamy w uzasadnieniu projektu.

Początek prac jeszcze zimą

Projekt jest kontynuacją kompleksowej rewitalizacji Swojczyckiego Parku Czarna Woda o kolejne elementy, m.in. wybudowanie: wiszącej kładki nad zbiornikiem wody, łączącej ul. Swojczycką z parkiem, która stanowić będzie trzecie niezależne wejście, alejki spacerowej w części parkowej od ul. Ludowej.

Wszystkie prace III etapu powinny zakończyć się do lipca 2021 roku. Ich koszt to 750 tys. złotych

– Most pozwoli w pełni skomunikować i udostępnić teren parku. Jego długość to ponad 100 metrów. Ścieżka żwirowa umożliwi dojście do ul. Miłoszyckiej. Zaś siłownia terenowa w sąsiedztwie ul. Ludowej powstanie w dwóch etapach i będzie składać się z 8 dwustanowiskowych urządzeń – wyjaśnia Marek Szempliński z Zarządu Zieleni Miejskiej. Prace powinny rozpocząć się w lutym 2021 roku.

Kolejny etap

Przypomnijmy, że wygrane w WBO 2016–2017 etapy 1. i 2. zostały zrealizowane i udostępnione do użytku

mieszkańcom Wrocławia w grudniu 2019 roku.

Wówczas stworzono ścieżkę edukacyjną umożliwiającą wejście od strony ul. Gospodarskiej, ścieżkę w kierunku stacji PKP do miejsca, w którym powstanie przeprawa w stronę ul. Swojczyckiej, ścieżkę w stronę ul. Ludowej dwa pomosty: widokowy i leżakowy oraz most przez Czarną Wodę. Wartość tych prac to ok. 1,35 mln zł.

O parku

Park Swojczycki Czarna Woda to zielony teren między ulicami:

Swojczycką, Gospodarską, Miłoszycką i Ludową. Pełno tam starych drzew, ptaków, jest też mały staw, który jest pozostałością starorzecza. Do niedawna miejsce to było zaniedbane i odwiedzane przez nieliczne. Od kilku lat. Zostało uporządkowane i urządzone w zgodzie z naturą.

– Podczas wszystkich prac wykonawcy używają naturalnych materiałów, głównie drewna i kamienia. Część obumarłych drzew i pni, które nie zagrażają bezpieczeństwu ludzi pozostała w parku, spełniając nadal swoją funkcję w ekosystemie – mówi Marek Szempliński z ZZM.

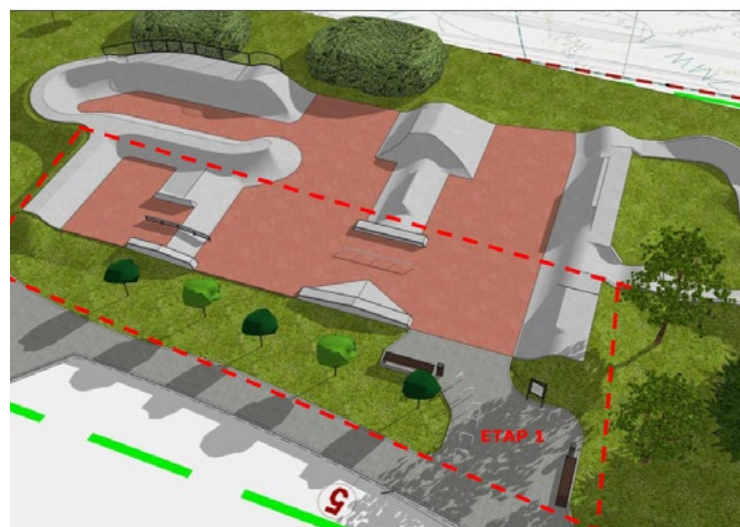
BARTOSZOWICE

Powstaje skatepark na Wielkiej Wyspie

Jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, pierwszy etap prac może być gotowy już latem przyszłego roku. To realizacja projektu z WBO 2020. Jesienią tego roku zagłosowało na niego 2467 osób.

Nowy skatepark powstanie w parku przy ul. Canaletta. Projekt podzielono wstępnie na trzy etapy, ponieważ inaczej przekraczałby on budżet przyznany na to zadanie w ramach tegorocznej edycji WBO. W pierwszej kolejności, za kwotę 750 tys. złotych powstać ma płyta jezdna z przeszkodami, strefa wejściowa (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery) i oświetlenie. Przewidziano także dosadzenie większej ilości zieleni.

Starania o przestrzeń do ćwiczenia jazdy na deskorolce na Wielkiej Wyspie mają już kilkuletnią historię. Najpierw prowizoryczne rampy pojawiły się w parku biskupińskim. Nie przetrwały one jednak próby czasu. Niewielka odległość od koryny wału skutecznie utrudniała też starania o zlokalizowanie w tym miejscu skateparku. Kilka lat temu płyta do jazdy pojawiła się przy ul. Bacciarrellego, na terenie sąsiadującym z dawnym JTT. Działka należy jednak do firmy deweloperskiej

Tak projektanci wyobrażają sobie skatepark na Bartoszowicach

i z pewnością zagospodarowana zostanie w inny sposób.

W 2019 roku do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego zgłoszony został projekt budowy skateparku przy ul. Canaletta. Za pierwszym razem do zwycięstwa zabrakło mu raptem 20 głosów. To co nie udało się w 2019, z na-

wiązką udało się rok później. Jesienią 2020 na projekt 374 „Skatepark Wielka Wyspa, czyli jak zachęcić Twoje dziecko do wyjścia z domu”, zagłosowało niemal 2,5 tysiąca osób.

Projekt realizowany będzie pod nadzorem Zarządu Zieleni Miejskiej.

Remont zabytkowego solidarnościowego ogórka

W zajezdni przy ul. Obornickiej trwa remont autobusu Jelcz 043, popularnego w latach 80. „ogórka”. Autobus ma być gotowy na przyszłoroczne obchody Sierpnia '80. W przyszłości będzie przywoził do Centrum Historii Zajezdni dzieci z wrocławskich szkół.

Czterdzieści lat temu, 26 sierpnia 1980 roku, o godz. 4.30, kierowca Tomasz Surowiec zablokował autobus wjazd do zajezdni przy ulicy Grabiszyńskiej. Wydarzenie to stało się symbolicznym początkiem fali protestów, z których niebawem wyłoniła się wrocławska Solidarność.

W zajezdni zawiązał się wówczas Międzyzakładowy Komitet Strajkowy, a załoga rozpoczęła trwającą przez kilka dni strajk okupacyjny. Protest spotkał się dużym odzewem wśród wrocławian. Kiedy 29 sierpnia ksiądz Stanisław Orzechowski odprawił dla strajkujących mszę, za bramą zajezdni zgromadził się 20-tysięczny tłum mieszkańców.

wjazd do zajezdni. Wygląda jednak tak samo jak ten, którym jechał Tomasz Surowiec. Na początku grudnia 2020 roku umowę na jego remont podpisały wrocławske MPK, Politechnika Wrocławska i zakłady w Jelczu-Laskowicach.

Prace prowadzone są w hali na terenie zajezdni autobusowej przy ul. Obornickiej. Autobus jest już po piaskowaniu konstrukcji, zabezpieczony podkładem. Zabezpieczone zostały także wszel-

Autobus Jelcz 043 przechodzi aktualnie kapitalny remont w zajezdni przy ulicy Obornickiej

W wyremontowanym autobusie najprawdopodobniej znajdą się także elementy współczesne.

W opracowaniu nowych systemów, tak by autobus był

jest jednym z niewielu ocalałych do obecnych czasów kabrioletów tej marki. Remont przechodzi w dawnej zajezdni tramwajowej przy ulicy Legnickiej.

Z nim także wiąże się opozycyjna historia. W kwietniu 1986 roku wrocławscy studenci z klubu „Wagant” odbili

Wrocławscy związkowcy poparli robotników z Wybrzeża i ich 21 postulatów sierpniowych. Dotyczyły one m.in. utworzenia wolnych związków zawodowych, przestrzegania Konstytucji i wolności słowa, podjęcia reform gospodarczych oraz poprawy warunków bytowych społeczeństwa.

Nie ten sam, ale taki sam

Remontowany autobus nie jest tym samym, który zablokował

nie układy mechaniczne. Piętro wyżej, dokładnie nad halą, restaurowane są elementy tapicerskie. Gotowe – jako wzór – jest już pierwsze z siedzeń, pozostałe zostały najpierw rozebrane, teraz zaś pieczołowicie odtwarzany jest ich wygląd.

– Wielu wrocławian darzy sentymentem wrocławske „ogórki”, dlatego chcemy, żeby ten remontowany był jak najbardziej klasyczny. Zadbamy o to, aby wszystko, od

lakieru po wykończenie wnętrza, oddawało ducha legendarnego Jelcza 043. Uważam, że nam się uda, bo przecież wielu mechaników, którzy w latach 70. i 80. naprawiali „ogórki”, wciąż u nas pracuje – mówi prezes MPK Krzysztof Balałejder.

m.in. ekologiczny, pomóc ma Politechnika Wrocławska.

Gdy będzie gotowy, w dni robocze mają nim przejechać do Zajezdni dzieci z wrocławskich szkół. Natomiast w weekendy podróżować nim będą turyści.

Odnawiają też Fredrusia

Generalny remont przechodzi także dobrze znany mieszkańcom turystyczny autobus-kabriolet, czyli „Fredruś”. Wpisany do rejestru zabytków Jelcz 272 MEX

„Fredrusiem” wycieczkę po mieście, która szybko okazała się budzącym sensację happeningiem.

Obwieszony transparentami i rozśpiewany „Fredruś” (śpiewano między innymi „minister Urban ma rację – mamy w Polsce demokrację”) przejechał przed domami Władysława Frasyniuka i Józefa Pinióra.

Na ulicy świętego Mikołaja zatrzymała go milicja. Wśród uczestników tamtego happeningu było wówczas wielu znanych obecnie wrocławian między innymi Jarosław Obremski, Artur Adamski, Paweł Kasprzak, Mirosław Spychalski.

My wrocławianie

Epidemia nie zatrzymała zielonych inwestycji Wrocławia

W 2020 r. wrocławski Zarząd Zieleni Miejskiej pracował pełną parą – zasadził niemal 400 tys. roślin za ponad 20 mln zł. I już planuje, co wykona w przyszłym roku. Właśnie powstają projekty do kolejnych 34 przedsięwzięć.

Dzięki ostatnim inwestycjom ZZM, mieszkańcy mogą korzystać z 16 nowych parków, zieleńców i przestrzeni do wypoczynku za ponad 10 mln zł. Najważniejsze z nich to: parki Maślicki i Wojszycki, Skwer Wrocławianek, zieleńce przy ulicach Wolbromskiej, Kwaśnej i Kminkowej oraz zrewitalizowany teren wokół jeziora Pawłowickiego.

A prace wciąż trwają

Rozpoczęto już roboty budowlane w nowym parku na Gądowie Małym. Będzie to park Leonarda da Vinci. I etap planowo potrwa do stycznia 2021 r., kolejny zostanie zakończony w czerwcu 2021 r. Na blisko 9 tys. mkw powstanie tu plac zabaw z maszyną latającą, pergolą, tunelem wierzbowym oraz podestem i schodami prowadzącymi na istniejące tam wzniesienie.

W listopadzie rozpoczęła się także rewitalizacja parku Lesława Węgrzynowskiego przy ul. Kolejowej. To pozostałość po zniszczonym podczas wojny kompleksie szpitalno-kościelnym św. Trójcy. Nowe alejki zostaną oświetlone. Powstaną też miejsca na foodtrucki, siłownia i plac zabaw.

Dla mieszkańca i dla klimatu

– Zależy nam, aby rozwijać potencjał terenów zielonych we Wrocławiu, gdzie mieszkańcy będą mogli spędzać czas, odpoczywać. Adaptujemy w ten sposób przestrzeń miejską do zmian klimatu, staramy się również poprawiać jakość powietrza – mówi Katarzyna Szymczak-Pomianowska, dyrektor Departamentu Zrównoważonego Rozwoju.

2020

ponad 20 mln zł

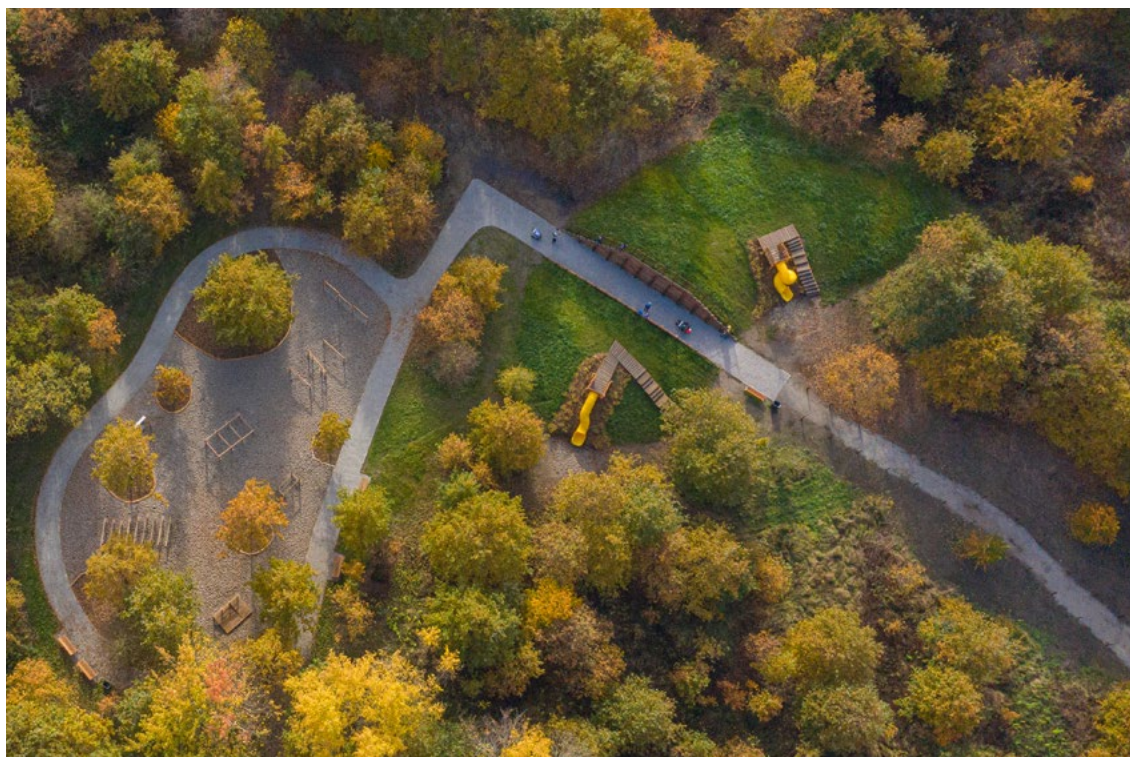
46 zadań inwestycyjnych

16 nowych parków i zieleńców

2944 drzewa 69,7 tys. krzewów

ponad 10 tys. pnączy

prawie 329 tys. roślin,
jeśli doliczymy byliny, trawy ozdobne, kwiaty i rośliny cebulowe

Park Maślicki z drona prezentuje się przepięknie

Jedną z takich realizacji jest skwer przy ul. Bernardyńskiej. – Wcześniej parking, obecnie zielony salon miejski, gdzie przyjemnie możemy spędzić czas, a latem będziemy cieszyli oczy dzięki 28 tys. kwiatów, roślin cebulowych – zachwała Szymczak-Pomianowska.

Wymienia także zalety pozostałych projektów: – Park Maślicki zrealizowany w ramach WBO, gdzie w spontanicznie rozwiniętą zieleń wkomponowane zostały alejki, ławeczki, mała architektura i elementy sportowo-re-

kreacyjne. Warto wspomnieć też o parku Uśmiechu przy ul. Wolbromskiej – to park kieszonkowy zrealizowany we wnętrzu podwórzowym. Przyjemna, kameralna, przestrzeń dla mieszkańców osiedla. To tylko kilka z wielu inwestycji, z które Zarząd Zieleni Miejskiej zrealizował w 2020 r.

Kolejne parki w kolejce

ZZM przygotowuje już dwie następne realizacje. To Kępa Mieszcząńska oraz park Henrykowski. Epidemia nie zatrzymała

tempa działań i projektowane są inwestycje, które będą realizowane w najbliższych latach.

– Jak łatwo się domyślić, sytuacja związana z epidemią koronawirusa nie sprzyjała pracy. Obostrzenia utrudniają komunikację i olbrzymia niepewność przedsiębiorców, zwłaszcza ta na początku roku to realne utrudnienie. Ale poradziliśmy sobie. Trzeba podkreślić zaangażowanie wielu ludzi, naszych pracowników i firm wykonawczych oraz wsparcie mieszkańców – mówi dyrektor ZZM, Jacek Mól.

Po świętach na spacer do lasu

Masz dość siedzenia w domu, a po wigilijnym i bożonarodzeniowym objadaniu się chciałbyś się poruszać? Znajdź się w lesie – to najlepszy sposób na odpoczynek i spalanie kalorii, a dodatkowo nazwa wyzwania, dzięki któremu możesz wygrać ciekawe nagrody.

18 miejsc do wyboru, trasy dla biegających, spacerujących solo, rodzinie lub z psem i na wypadki rowerowe. Do wyboru, do koloru. Ponadto cztery kategorie trudności. A to wszystko za darmo i bez ograniczeń wiekowych. Wystarczy pobrać aplikację, być online lub wydrukować mapę.

Orientuj się...

Cała zabawa nawiązuje do biegów na orientację. Polega na odnalezieniu oznaczonych na mapie punktów i rejestrowaniu się na nich. Trasy są profesjonalnie oznaczone – punkty kontrolne stanowią słupki ze specjalną numeracją i perforatorem, czyli urządzeniem do robienia dziurek, oznaczających odnalezienie punktu. Można je także „zaliczyć” za pomocą kodu QR. Wszystko zależy od tego, jaką formę rejestracji wybierzemy – na papierowej mapie czy online.

...i wygraj

– Aby zabawa była bardziej emocjonująca, zachęcamy do dołączenia do wyzwania. Polega ono na potwierdzeniu, za pomocą aplikacji MOBO, obecności w minimum 24 punktach kontrolnych znajdujących się w co najmniej trzech lokalizacjach projektu na terenie Aglomeracji Wrocławskiej. Jest siedem takich miejsc, to: Brzeg, Żmigród, Syców, park Wschodni, Lasek Osobowicki, Las Rędziński, Las Mokrzański.

– Do zgłoszenia trzeba dołączyć trzy zdjęcia na tle tablicy informacyjnej projektu lub przy punkcie kontrolnym z różnych lokalizacji – mówi Wojciech Dwojak, prezes Dolnośląskiego Związku Orientacji Sportowej, który razem z Aglomeracją Wrocławską zorganizował wyzwanie. – Stoki narciarskie mają być zamknięte, ale lasy na szczęście są otwarte,

a nasze leśne wyzwanie to świetny pomysł na spędzenie czasu wolnego w okresie świąteczno-noworocznym. Wystarczy wstać od stołu świątecznego i ruszyć do lasu – dodaje.

Poznaj zasady

Aplikacja MOBO, w której można rejestrować trasę i punkty jest bezpłatna. Instrukcja jej pobrania oraz korzystania z niej w terenie dostępna jest stronie internetowej projektu. Obejrzeć można tam również film instruktażowy o tym, jak korzystać z mapy i jak szukać punktów kontrolnych. Warto przeczytać także regulamin.

Dla najszybszych przewidziane są nagrody – butelki termiczne, sportowe worki i koszulki. Zabawa trwa do 18 stycznia 2021 r. Zgłoszenia należy kierować pod adres: lesnewyzwanie@aglomeracja.wroclaw.pl. znajdzsiewlesie.pl

Partycypacja/NGO

Podziel się jedzeniem lub nieużywanym ubraniem. Znajdź skarbonkę dobra i wesprzyj potrzebujących

W okresie świątecznym, ale i w ciągu całego roku Polacy marnują ogromne ilości jedzenia. Jednym ze sposobów, aby nie wyrzucać żywności, jest przekazanie nadwyżki potrzebującym. We Wrocławiu od kilku lat rozwija się infrastruktura, ułatwiająca nam dzielenie się z innymi.

Jedną z pierwszych inicjatyw mających na celu niemarnowanie żywności stał się Bank Żywności we Wrocławiu. W 2003 roku założyło go kilka wrocławskich organizacji pozarządowych. Bank rokrocznie dociera z pomocą do 45 tys. mieszkańców Dolnego Śląska. Darowiznę żywnościową może przekazać mu każdy przedsiębiorca, jest ona zwolniona z podatku VAT.

Społeczne i jadłodzielnie

W całym mieście działa także około 20 społecznych lodówek, gdzie każdy może przynieść i zostawić coś do zjedzenia, albo poczęstować się tym, co przynieśli inni. Lodówki stawiane są pod patronatem Foodsharing Wrocław i z inicjatywy Fundacji Weżpomóż.pl.

Jak podkreślają wolontariusze z Foodsharing Wrocław, do lodówek nie należy wkładać potraw z surowego mięsa i jajek, czy otwartych konserw. Jeżeli chcemy

Jedna z lodówek-jadłodzielnia znajduje się przy Stadionie Miejskim, al. Śląska 1 (wejście od ulicy Królewieckiej). Jest czynna całą dobę

poczęstować innych np. ciastem albo zupą – powinny być one zapakowane w szczelne pojemniki i opatrzone datą przygotowania oraz opisem.

Zdaniem Agnieszki Maniewskiej, koordynatorki Foodsharing Wrocław, nie powinniśmy także przesadzić w drugą stronę i przygotowywać potraw specjalnie z myślą o jadłodzielnich. Ich głównym zadaniem jest bowiem ograniczenie skali marnowania żywności.

A jest ona ogromna. Z danych Federacji Polskich Banków Żywności wynika, że co roku w Polsce wyrzucanych jest 5 milionów ton produktów spożywczych.

Mapę lodówek społecznych i jadłodzielnia znajdziecie pod adresem: l.wroclaw.pl/lodowki

Produkty spożywcze o długim terminie przydatności do spożycia możemy przekazać również do jadłodajni Caritas (Słowiańska 17),

PCK (Bujwida 34) oraz schroniska św. Brata Alberta (Bogedaina 5).

Ubrania i skarbonki

Na Bujwida i Bogedaina zanieść możemy także ubrania (zwłaszcza ciepłe, zimowe), obuwie, środki czystości, leki. W tym roku we Wrocławiu pojawiły się także terminale, za pomocą których w łatwy i bezpieczny sposób możemy przelać na rzecz wybranych przez siebie organizacji pomocowych.

Elektroniczne skarbonki wprowadził na rynek wrocławski startup technologiczny BetterPOS Polska. Możemy za ich pomocą wesprzeć fundacje i stowarzyszenia pomocowe, m.in. Mam marzenie, Mimo wszystko, DKMS, CARITAS, Iskierka, VIVA, SOS wioski dziecięce. Jak informują twórcy systemu, do końca roku skarbonki mają być dostępne w 8 punktach Wrocławia.

l.wroclaw.pl/lodowki

Mikrogranty 2020: aż 117 wielkich mikroakcji w jeden rok

„Festiwal czytania komiksów”, „Magicznie zapętlony Wrocław”, „Damy z ramy”, „Światło w lodówce, czyli Kartowice gotują się do niemarnowania” - to tytuły nie opowiadań czy poezji, lecz zwycięskich projektów inicjatyw osiedlowych. Strefą Kultury Wrocław wraz z fundacją Wrocław Umbrella podsumował właśnie trzy edycje programu Mikrogranty 2020.

Pomysł na działanie na swoim podwórku mogły zgłaszać osoby fizyczne i grupy nieformalne, organizacje pozarządowe i grupy młodzieżowe. W sumie wpłynęło aż 456 projektów w trzech naborach. Wsparcie organizacyjne, promocyjne, administracyjne, logistyczne i finansowe (1-10 tys. zł) otrzymało 117 projektów.

Oddolnie, czyli na osiedlach

Tym razem najwięcej działań udało się przeprowadzić na 7 osiedlach Wrocławia: w Leśnicy, Złotnikach, Gajowicach, Pawłowicach, Praczech Odrzańskich, Wojszycach i Ołtaszynie. Dużo zgłoszeń dotyczyło zgłębiania lokalnych ciekawostek („Zoba-

czymy się w niedzielę”, „Muzyczna jesień na Księżu: bis!”) i tworzenia miejscowych galerii obrazów („Namaluj Psie Pole”). Aż 15 projektów dotyczyło aktywności w otwartych przestrzeniach („Borek gra w zielone - na rowerze i spacerze”, „Szczepin bez maski”).

Warsztaty aktywistyczne

Odbyło się mnóstwo warsztatów, pozwalających na zdobycie nowych umiejętności („Pole do działania - dziewczynskie warsztaty aktywistyczne”), wytworzenia przedmiotów codziennego użytku („Sztuka, biologia = ekologia”) lub ich naprawę („Szafy do wymiany różnościami na

Wielkiej Wyspie”). Nie zabrakło eksperymentów w kuchni („Laboratorium Fermentacji”), „Poznaj swojego sąsiada: Hiszpania!”.

O każdym z tegorocznych projektów można przeczytać na

stronie internetowej w zakładce Projekty, a efekty inicjatyw podejrzeć w zakładce Edukacja. Czekają tam na Was: GAJOzin, czyli osiedlowy magazyn z Gajowic, książkański śpiewnik, byliśmy o wrocławskiej Powodziance, mapa niewidzialnej Kleciny,

ołbiński komiks i przepisnik polsko-ukraiński. Nowe nabory planowane są w lutym, maju i we wrześniu. Ogłoszenie pierwszego - już w styczniu 2021.

l.wroclaw.pl/mikrogranty

Dla obcokrajowca

Національний карантин після католицьких Різдвяних свят

Від 28 грудня 2020 р. до 17 січня 2021 р. вводиться національний карантин. Закриття станцій для любителів гірськолижного спорту, а також торгових центрів, обмеження руху у ніч з 31 грудня на 1 січня 2021 р. – це лише деякі нові обмеження. Подивіться, які зміни чекають нас після католицького Різдва.

Новорічна ніч за новими правилами

У ніч з 31 грудня 2020 р. на 1 січня 2021 р. від 19.00 до 6.00 в усій Польщі вводиться заборона на переміщення вулицями. Винятком є необхідні дії, пов'язані з прибуттям на роботу та поверненням з неї, а також інші, що перелічені у розпорядженні.

Торгові центри

Знову буде введено обмеження на роботу торгових центрів. Залишаться відчиненими лише: продуктові магазини та супермаркети, крамниці із книжками та пресою, з косметикою,

аптеки, а також меблеві крамниці, що не знаходяться на території торгових центрів.

Готелі

Готелі відчинені лише для представників силових відомств і структур, для медпрацівників та пацієнтів лікарень, утворених для хворих на COVID-19. Будуть відчинені готелі для працівників підприємств і фірм.

Спорт

Зачинені гірськолижні станції. Спортивна інфраструктура буде доступна лише для професійних спортсменів.

Окрім цього, особи, що у вищевказаний період прибудуть до Польщі у таких транспортних засобах для колективних перевезень, як: автобуси, потяги, літаки, будуть зобов'язані перебувати на карантині впродовж 10 днів.

Продовжено термін дії вже введених правил та обмежень

- Особі віком до 16 років не можуть перебувати поза домом без нагляду одного з батьків або юридичного опікуна. Це правило стосується днів з понеділка до п'ятниці, з 8.00 до 16.00

(виняток – це перебування дітей у денних таборах відпочинку).

- Обмеження у громадському транспорті: може бути зайнято 50% усіх місць для сидіння або 30% усіх місць для сидіння та стояння. У той же час, у транспортному засобі повинно залишатися незайнятими 50% місць.
- Обмеження перебування у культових спорудах – максимум 1 ос./15 кв. м
- Участь у зібраннях – максимум 5 осіб.

- Заборонено організувати: весілля, урочисте святкування прийняття Першого причастя, а також поминки.
- Зачинені: тренажерні зали, фітнес-клуби та аквапарки.
- Обмеження у крамницях – максимум 1 ос./15 кв. м
- Години для пенсіонерів – з понеділка до п'ятниці, від 10.00 до 12.00
- Ресторани зачинені. Їжу можна замовляти лише навінос та з доставкою.

National quarantine after Christmas

From 28th December 2020 till 17th January 2021, national quarantine will be introduced.

Closed ski slopes and shopping malls and a movement ban on New Year's Eve – these are some of the new restrictions. See what changes are ahead of us after Christmas.

New Year's Eve according to new rules

The movement ban will be valid throughout Poland on the night

of 31st December 2020/1st January 2021 from 7:00 p.m. till 6:00 a.m. This ban will not include necessary official duties and some other activities specified in the regulation.

Shopping malls

The functioning of shopping malls will be restricted again. Only groceries, shops with books and the press, chemist's shops, pharmacies and, among others, free-standing large furniture shops will be open.

Hotels

Hotels will be available only to uniformed services, medical professionals and patients of specialist hospitals. Workers' hostels are also an exception.

Sport

Closed ski slopes. Sports infrastructure will be available only within the scope of professional sport. Apart from that, persons arriving in Poland by organised transport will have to submit to 10-day quarantine.

FOT. MAREK KSIEŻAREK

Новий цінник квитків МРК від 1 січня 2021

У 2021 р. у вроцлавському громадському транспорті буде введено новий цінник проїзних квитків.

Важливо: особи, які є податковими резидентами у Вроцлаві, платитимуть за старою ціною за квитки, що дійсні від 7 до 365 днів. Буде збережено права на безкоштовний проїзд – це стосується учнів віком до 21 року, а також пенсіонерів.

За одноразові квитки – після підвищення ціни – ми заплатимо 4,60 зл. (майже стільки, скільки у Кракові). Ціна квитка за проїзд впродовж 15 хвилин зросте до 3,20 зл. (це буде найдешевший у Вроцлаві квиток).

Наш Вроцлав

Ви подаєте податкову декларацію (поль. PIT) у Вроцлаві? – у цьому випадку Ви можете при-

дбати квиток на період від 7 до 365 днів за старою ціною

Столиця Нижньої Сілезії цінує мешканців, які сплачують податки у цьому місті та беруть участь у програмі „Наш Вроцлав”. Для них ціни квитків на період від 7 до 365 днів не зростуть.

За місячний проїзний квиток, що дає право на проїзд за

двома маршрутами, житель Вроцлава, який користується програмою «Наш Вроцлав», заплатить 60 злотих. За місячний проїзний квиток без обмежень маршрутів – 90 зл., за двомісячний проїзний квиток на усі маршрути – 170 зл., а за тримісячний – 240 зл.

Безкоштовні перевезення

Зараз Вроцлавом можуть безкоштовно їздити пенсіонери, яким виповнилося 67 років, а також учні, яким ще не виповнилося 21 рік. Додатково, починаючи від наступного року, безкоштовним проїздом зможуть скористатися особи, яким виповнилося 65 років.

New price-list of public transport tickets in 2021

From 2021 year on, a new ticket price-list will be introduced in the Wrocław public transport system. It is important to note that the price of season tickets will not change for persons paying taxes in Wrocław. Free travel will still be available, e.g., for students until the age of 21 and for seniors.

After the proposed increases, we will pay 4.60 PLN for one-off tickets (as in Kraków), and the price of a 15-minute ticket will rise to 3.20 PLN (it will be the cheapest ticket in the Wrocław offer).

Nasz Wrocław (Our Wrocław)

Do you settle your PIT in Wrocław? – You will buy a season ticket at the old price.

The capital of Lower Silesia wants to promote those inhabitants who pay their taxes in Wrocław and are users of the Our Wrocław program. There will be no increase of season ticket prices for them.

For the inhabitants who are users of the Our Wrocław program, the season ticket for two lines will cost 60 PLN, the monthly ticket for all lines will cost 90 PLN, the

two-month ticket for all lines will cost 170 PLN and the three-month ticket will cost 240 PLN.

Free travel

At present, seniors who are at least 67 years' old and students who are not 21 years' old yet are entitled to travel around Wrocław for free. From next year on, this right will be extended to seniors who are at least 65 years' old.

FOT. TOMASZ HOŁO

Wrocławskie pokolenia

Wrocławski muzyk Marek Pędziwiatr nominowany do Paszportów Polityki 2020

Rocznik '87. Pianista, producent, raper i didżej. Pochodzi ze Świnoujścia, ukończył Wydziału Jazzu Akademii Muzycznej w Katowicach, ale to z Wrocławiem związał się na stałe.

Marek Pędziwiatr jest muzykiem wszechstronnym, członkiem dwóch wrocławskich formacji EABS i Błoto. Do Paszportów Polityki w kategorii muzyka popularna został nominowany już po raz drugi. Pierwszą nominację dostał od razu po debiutanckim albumie EABS. W tym roku wraz z nim nominowani zostali duet Siksa i 1988 (Przemysław Jankowiak).

W nominacji na stronie organizatora napisano: Pędziwiatr utożsamia na polskiej scenie świeże i ważne tendencje obecne też w młodym środowisku jazzowym w Stanach Zjednoczonych czy Wielkiej Brytanii, ale nie powiela tamtejszych wzorców, a jego talent został już zauważony poza Polską. „To bałagan, ale jaki błyskotliwy” – pisał o muzyce EABS amerykański magazyn jazzowy „DownBeat”.

Tworzy z pasją

– Nominacja sprawiła mi wielką radość, ponieważ to dowód na to, że artystą można być nawet, gdy rzeczywistość nam tego zabrania albo ktoś nam wmawia, że warto pomyśleć o przebranzowieniu się. Ja się nie dam, bo nie wyobrażam sobie życia bez muzyki. Poza tym jestem bardzo dumny z tego, że muzyka jaką robimy – ja, Siksa i 1988 – jest

Mimo pandemii, a może dzięki niej, artysta wydał aż trzy płyty. Czekają jednak na możliwość koncertowania i spotkań z publicznością

już nazywana muzyką popularną, a my wciąż robimy, to co robimy, z pasją i szukamy oryginalnych, czasami wymagających dla słuchacza, rozwiązań – mówi o nominacji Marek Pędziwiatr.

Artysta łączy gatunki – jazz, muzykę klubową i hip-hop. Ten rok był wyjątkowo trudny dla artystów, jednak składy, w których możemy usłyszeć Marka, nie próżnowały.

Rok obfitości

W tym roku Pędziwiatr wydał z nimi aż trzy płyty. Dwie („Erozje”

i „Kwiatostan”) z nowym kwartetem Błoto i jedną („Discipline of Sun Ra”) z zespołem EABS. – Z Błotem i EABS pobiliśmy w tym roku rekord płodności, nagrywając trzy albumy, z których każdy zyskał uznanie polskich i zagranicznych fanów dobrej muzyki. Jestem dumny z ekipy Błoto i EABS. Dlatego czuję, że ta nominacja jest bardziej dla nas, niż dla mnie – opowiada Marek Pędziwiatr.

Co dalej

– Przyszły rok to zagadka. Pewnikiem jest to, że wyjdzie bardzo ważna dla mnie płyta, którą nagrałem

w Pakistanie wraz z pakistańskim zespołem Jaubi i Tenderloniousem z UK. Będzie to przepiękna muzyka. Uruchamiamy też duet z Marcinem Rakiem pod nazwą Zima Stulecia. Z kolei najważniejszym dla mnie wyzwaniem jest nagranie mojej solowej płyty pod pseudonimem: Latarnik. Czekamy też, aż będziemy mogli podzielić się naszą nową muzyką z prawdziwą publicznością. Czekamy, aż będzie można swobodnie koncertować za granicą. Pojawiają się różne oferty, ale to wszystko jest teraz jak „malowanie na piasku” – mówi o planach na przyszły rok Marek Pędziwiatr.

Paszporty Polityki

To jedna z najbardziej prestiżowych nagród kulturalnych w Polsce. W tym roku zostaną rozdane po raz 28.

W związku z tym, że ten rok był wyjątkowo trudny także dla kultury, organizatorzy konkursu podwyższyli nagrody finansowe, które przyznają wraz z tytułem. Dodatkowo taki finansowy zastrzyk dostaną nie tylko nagrodzeni, ale też nominowani w siedmiu kategoriach. Wręczenie nagród odbędzie się 12 stycznia 2021 r.

Recepta na piękno 55 plus: stylizacja i śmiechoterapia

Masz więcej czasu dla siebie, możesz zacząć realizować pasje, zawsze odkładane na potem, jesteś mądrzejszy o wszystkie swoje sukcesy i błędy. Po pięćdziesiątce zainwestuj w siebie. Pomoże w tym program WCRS-WCS Strefa 55 plus, dzięki któremu możesz skorzystać z porad specjalistów np. od zdrowia i urody.

Aleksandra Kucharska, która prowadzi zajęcia „Zdrowie i uroda – recepta na piękno” jest profesjonalną wizażystką i stylistką

Strefa 55 plus to projekt realizowany przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego – Wrocławskie Centrum Seniora. Ma on uświadomić osobom po 50. r.ż., że otwiera się przed nimi nowy etap w ich życiu. Czas, kiedy mogą więcej czasu i uwagi poświęcić sobie. Dojrzały wiek ma wiele atutów – doświadczenie życiowe i zdobyta wiedza pozwalają spojrzeć na świat z innej perspektywy. To także czas rozwoju nowych pasji.

Aby dobrze wyglądać

Jedną z propozycji Strefy 55 plus są zajęcia „Zdrowie i uroda – recepta na piękno”. Uczestnikom w doborze pielęgnacji i znalezieniu własnego stylu pomaga prowadząca – Aleksandra Kucharska,

która jest wizażystką i stylistką. – Panie, z którymi spotykam się na zajęciach są bardzo otwarte na zmiany. Samo sformułowanie „wprowadźmy jakieś zmiany” wprawia je w dobry nastrój. Wiele z nich deklaruje nawet otwartość na „drobne szaleństwo”. Podobnie jest zresztą z mężczyznami, którzy także chcą dobrze wyglądać.

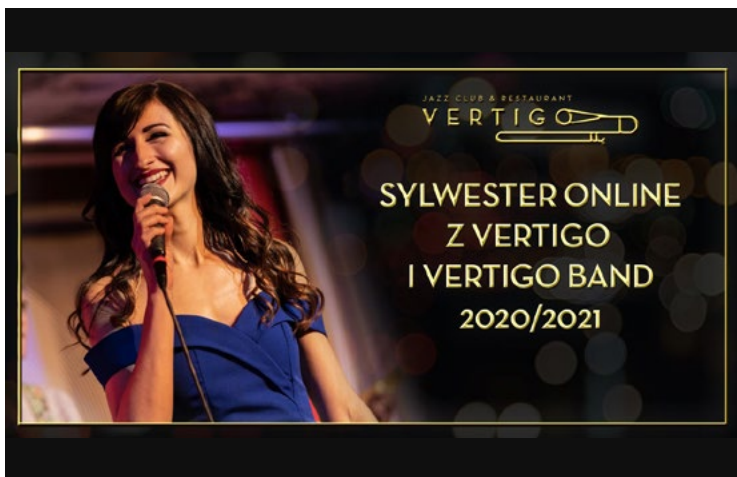
Wirtualne SPA

Jak mówią uczestniczki, zajęcia pozwalają im przenieść się do wirtualnego spa, gdzie mogą się zrelaksować oraz dowiedzieć, jak zadbać o swój wygląd i dobre samopoczucie. Wykłady i warsztaty dotyczą takich zagadnień, jak: profesjonalny wizaż, stylizacja ubioru, zarządzanie własnym wizerunkiem. Poruszane

są także tematy zdrowotne, np. jaką stosować dietę, by czuć się dobrze i zdrowo. Podczas spotkań wiedza przekazywana jest w sposób praktyczny – krok po kroku. Zajęcia umożliwiają także wymianę spostrzeżeń samym uczestnikom, którzy przed pandemią mogli spotykać się na żywo, a teraz widzą się online.

Zajęcia odbywają się w każdy czwartek o godz. 13.30, link dostępu można otrzymać, pisząc na adres karta.seniora@wcrs.wroclaw.pl. Po jego otrzymaniu można dołączyć do grupy. Spotkania są bezpłatne. W ramach Strefy 55 plus organizowane są także spotkania ze specjalistami: psychologiem, śmiechoterapeutą, dietetykiem, którzy po zajęciach pełnią dyżur telefoniczny i udzielają indywidualnych konsultacji.

Kulturalnie we Wrocławiu

Domówka z Vertigo

Vertigo Jazz Club & Restaurant zachęca, aby wejść w nowy 2021 rok z sercem pełnym nadziei na lepszy czas, a w utrzymaniu szampańskiego nastroju zdać się na ich sylwestrową propozycję. Co prawda, nie uda się spotkać w lokalu, ale do domu można zamówić specjalną ofertę gastronomiczną, barową i koncertową. Opcje da się dowolnie konfigurować. Koncert sylwestrowy w wykonaniu Vertigo Band poprowadzi wokalistka Natalia Szczypuła, a gospodarzem

wieczoru będzie Piotr Karwat, który na bieżąco na Facebooku i Instagramie „poczuje” z publicznością. W menu, do wyboru dla 2 lub 5 osób, znajdzie się np. gravlax, czyli łosoś marynowany w wódce, soczysty rostbef podany na zimno z czy paszтет z drobiowych wątróbek. Jest też opcja vege: hummus z grillowaną papryką, pasta z pieczonych bakłażanów z fetą czy tapenada oliwkowa. Zestaw dla dwojga kosztuje 159 zł, a dla pięciorga 359 zł. Szczegółowe informacje na rezerwacje@vertigo-jazz.pl.

Wrocławski Niezbędnik

Telefony alarmowe, infolinie we Wrocławiu

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia:

Numer ratunkowy: **112**
 Pogotowie Ratunkowe: **999**
 Policja: **997**
 Straż Pożarna: **998**
 Straż Miejska: **986**
 Centrum Powiadomienia Ratunkowego WOPR (numer ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
 Stały dyżur Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne we Wrocławiu

Pogotowie energetyczne: **991**
 (połączenie bezpłatne, dostępne także z tel. komórkowych)
 Pogotowie gazowe: **992**
 Pogotowie ciepłownicze: **993**
 Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**
 (czynne przez całą dobę, bez numeru kierunkowego, połączenie bezpłatne)

Infolinie we Wrocławiu

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 3 111**
 (PN-PT: 9.00-19.00)
 Punkt informacji dla obcokrajowców: **71 77 24 950**
 Infolinia MPK: **71 321 72 71, 71 321 72 70**
 (PN-PT 7.00-20.00)
 Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77**

Ważne telefony – pozostałe

Widzisz dym ze spalania odpadów, zgłoś to! Telefon alarmowy: **986** (całodobowy) lub **71 310 06 46** (w godz. 07.00-14.00)
 Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (ŚR: 8.30-16.00, w pozostałe dni robocze w godz. 8.00-14.00)
 Biuro Obsługi Pasażera MPK Wrocław: **71 321 72 71** (PN-PT: 8.00-20.00)
 Telefoniczne centrum obsługi klienta MPWiK: **71 34 09 655** (ŚR: 8.00-17.00, w pozostałe dni robocze w godz. 8.00-15.00)
 Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501**
 Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02**
 Taxi Senior **794 123 124**

REDAKCJA:
 pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
 www.wroclaw.pl,
 e-mail: redakcja@araw.pl

Redaktor naczelna
 Ewa Wapłak

Redaktor wydania
 Anna Aleksandrowicz

DRUK:
 AGORA
 Daniszewska 27, 03-230 Warszawa

WYDAWCA:
 Gmina Wrocław

Sylwester z NFM i Operą online

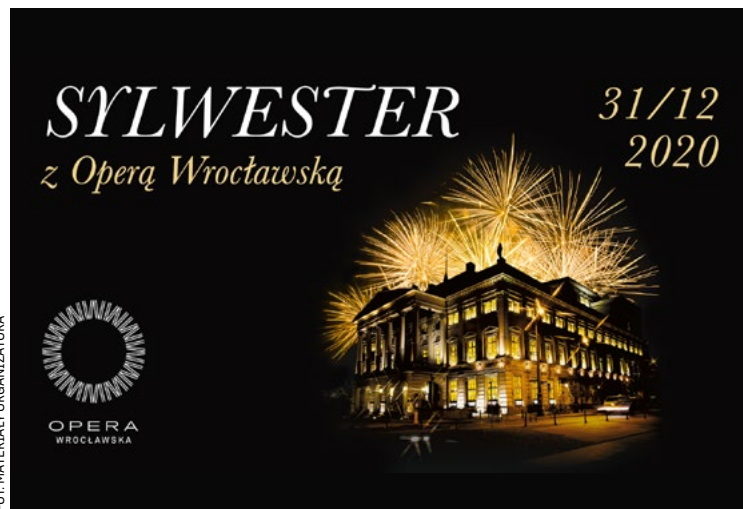
30 i 31 grudnia Narodowe Forum Muzyki zaprasza na galę sylwestrową z sopranistką Aleksandrą Kurzak. Koncert rozpocznie się wykonaniem Uwertury do „Wilhelma Tella” Rossiniego. W programie usłyszymy też „Czardasza” Vittoria Montiego – efektowną stylizację węgierskiego tańca. Transmisja online: 31 grudnia o godz. 18.00 na fanpage’u NFM na FB, na www.nfm.wroclaw.pl i na kanale YouTube

NFM. 31 grudnia i 1 stycznia Opera Wrocławska zaprasza widzów na bezpłatny sylwestrowo-noroczny spektakl online. Będzie to połączenie trzech aktów ze słynnych oper: „Traviaty” Verdiego, „Cyganki” Pucciniego i „Napoju miłosnego” Donizettiego. Po sukcesie listopadowych spektakli online, które obejrzało 40 tys. internautów, Opera przygotowała kolejne wydarzenie. Spektakl zostanie wyemitowany na kanale YouTube. Sylwester i Nowy Rok to jedyne dni, gdy będzie on dostępny bezpłatnie.

Zimowa iluminacja w Ogrodzie Botanicznym

Ogród Botaniczny Uniwersytetu Wrocławskiego i firma Visual Sensation zapraszają amatorów wieczornych spacerów do Świątłogrodu. Do 17 stycznia (bez 31 grudnia) każdy, kto odwiedzi ogród, może podziwiać piękne iluminacje oraz niezwykle pokazy laserowe i mappingi. Wśród kolorowo oświetlonych drzew swoje umiejętności zaprezentują także wrocławscy artyści uliczni. – To naprawdę baśniowy „Tajemniczy

ogród”. Magicznie oświetlony, pełen artystów, kuglarzy, iluzjonistów – opowiada szef komunikacji UW, Tomasz Sikora. Iluminacja i spektakle świetlne odbywają się od 17.00 do 21.00. Dni wstępu oraz harmonogram spektakli dostępne są na www.ogrod-botaniczny.wroclaw.pl. Wstęp jest bezpłatny dla dzieci do 3. r.ż., 10 zł zapłacą wszyscy do 18. r.ż., a dorośli – 25. Przewidziano ulgi dla osób z niepełnosprawnościami (15 zł), taniej mają też uczestnicy programu Wrocławska Karta Dużej Rodziny (5 zł os.).

Kąty Wrocławskie – gmina pełna pałaców

Pałac w Korbielowicach, otoczony parkiem i stawami, powstał w XV w. jako obronny dwór z wieżą. Najbardziej znanym właścicielem był Gebhard Leberecht von Blücher, dowodzący armią,

która pod Waterloo pokonała samego Bonaparte. Posiadłością nie cieszył się jednak długo. Zmarł po niefortunnym upadku z konia. Spoczywa na wzgórzu sosnowym w mauzoleum.

Pałac pozostał jednak w rękach rodziny. Właścicielem jest spokrewniony z Blücherem obywatel Nowej Zelandii. Jako mały chłopiec dostał zdjęcie i rysunek pałacu, wykonane przez swoją cioteczną babcię. Na początku lat 90. XX w. spełnił dziecięce marzenia i odkupił pałac, urządzając w nim hotel, restaurację i pole golfowe.

Rowerem, kajakiem i pieszo

Posiadłość leży w Parku Krajozrazowym Dolina Bystrzycy, którego blisko połowa znajduje się na terenie gminy Kąty Wrocławskie. Park stanowi miejsce bytowania cennych gatunków. A rzeka Bystrzyca to doskonałe miejsce, by podziwiać bogatą roślinność wodną. Park przecina ponad 50 k, tras turystycznych i rowerowych, zaś sama Bystrzyca to szlak kaja-

kowy, którym można dotrzeć do zalewu w Mietkowie.

Pałacowym szlakiem z domieszką wina

Pałacowy szlak gminy rozpoczyna się tuż za rogatkami Wrocławia. W Kłębowicach mieści się urokliwy obiekt z malowniczymi wieżyczkami, który w czasie II woj. św. był siedzibą Gestapo. W Samotworze zachwyca pałac Alexandrów, wzniesiony na podstawie projektu oraz pod nadzorem C.G. Langhansa, architekta Bramy Brandenburskiej. Od wiosny do jesieni warto zatrzymać się w winnicy Adoria pod Zachowicami. Powstaje tam polskie wino z kalifornijską duszą. W rolę polskiego winiarza wcielił się Mike Whitney z Kalifornii. Winnicę można zwiedzać po umówieniu się.

